

21. JAN. 1928

279505

Cenzurat:

Anul IV.

Oradea, Ianuarie 1928.

No. 1.

„Foaia Școlară”²⁴³

Revistă pedagogică-culturală

Organ oficial al revizoratului școlar de Bihor.

CUPRINSUL:

- Redacția:* În pragul unui nou an
- G. Bata:* Între independență și obiceiuri.
- G. Tulbure:* Apostolat.
- Ana Popovici:* Emit Boutroux.
- Rıza Alexandru:* Școala și familia ca factori educativi.
- Const. Munteanu:* Atelierele școlare.
- Eug. Speranția:* Estetismul și idealismul pedagogic al lui Ernst Weber.
- N. Firu:* Casa învățătorilor.
- A. P. Nicu:* Lecție practică de memorizare.
- C. Bunea:* Pensionarii.
- Partea oficială:* * *
- Informațiuni:* Repartizarea D-lor insp. g-li; Spor la salarii; Pensionarii; Propaganda culturală; † Valer Branșce; Radiofonia și pedagogia; Un dar original; Bugetul Minist. Instr.; Locuințe pentru membrii corpului didactic; † Ioan Pop; etc.

Redacția și Administrația:

Oradea, Revizoratul școlar.

Oradea.

Tiparul Tipografiei Diecezane Str. Episcop Ciorogariu No. 3.

„Foaia Școlară”

Revistă pedagogică-culturală

Organ oficial al revizoratului școlar de Bihor.

In pragul unui nou an.

În noul an ne prezentăm cu acest număr îmbrăcat în haină nouă. Cu această ocazie ne simțim datori cu o mărturisire.

Am fost cel dintâiu revizorat în Ardeal, care și-a dat seamă, că este foarte necesar să se pună în mână învățătorului o revistă, din care să ia contact cu nouile idei și reforme în cele ale pedagogiei și didacticei de o parte, de altă parte în care să se publice ordinele circulare, dispozițiile oficiale. Astfel în anul 1922 am pornit „Școala nouă”. Am pornit-o cu multă însuflețire și îmbărbătați de toată lumea de bine, am pornit-o fără pretenția de a ne face, de a ne pretă ca inovatori în ale pedagogiei, ci numai cu scopul de a pune în mână învățătorilor noștri un organ de discuție asupra problemelor din viața școlară.

În urma unor împrejurări fatale „Școala nouă” și-a sistat apariția în 1924 Mai, ca mai târziu să reapară sub alt nume, „Foaia școlară”, dar condusă de aceleași bune intenții.

Trebuie s'o spunem însă fără înconjur, că n'am fost înțeleși și nu prea am fost sprijiniți nici moral și nici material, chiar din partea acelorora, pentru cari am pornit. Din această cauză apoi am vegetat numai și în Iunie 1927 am fost nevoiți să sistăm apariția revistei.

Știm foarte bine, că învățătorii noștri luptă cu multe

și mari greutate și li se impun multe cheltuieli. Tocmai pentru aceasta, am crezut, că desărcinând pe învățători, să edităm revista în contul comitetelor școlare.

N'am putut renunța la scoaterea revistei, pentru că nu numai noi simțim necesitatea imperioasă a existenței ei, dar chiar și autoritățile noastre ne-au făcut reproșuri pentru sistarea ei.

Iată pentru ce ne-am decis din nou să pornim la muncă. Pornim deci la muncă cu aceeași însuflețire, conduși de aceleași principii și plini de speranța, că acum vom fi înțeleși și nu ne îndoim, că învățătorii noștri nu vor pregeța să ne dea concursul moral.

Am îmbrăcat revista în haină nouă, ca manuirea ei să fie mai practică, dar haina nouă este și un simbol al sufletului nou, pe care am dori să-l infiltrăm în fiecare dascăl și implicit în fiecare școală din acest județ.

Paginile revistei vor fi deschise pentru toți acei, cari simțesc în dânsii puterea de a pune pe hârtie experiențele, constatările și concluziile scoase din practica școlară și extra-școlară. Am dori, ca asupra diverselor probleme din viața școlară să se facă discuții în paginile revistei noastre. Am dori, ca să putem da loc încercărilor literare ale învățătorilor noștri, fie poezii, fie schițe și nuvele. Am dori că fiecare din învățătorii noștri să ne servească cu probleme de discutat, cu informații din viața școlară și afară de școală.

Am dori în sfârșit să dăm revistei noastre amploarea cuvenită, ca ea să fie nu numai un organ sec al oficialității, ci prin variația subiectelor tratate, să fie un focar de lumină pentru toți, ca în mâna-ori cui ar ajunge, ea să fie falnica oglindă în care să se resfrângă inteligența dascălului român din țara Bihorului.

Conduși spre acest scop de un idealism neprecupețit, zicem „Cu Dumnezeu înainte!”

Redacția.

Intre independență și obicei.

de GEORGE BOTA inspector șef.

Obiceiul este cel mai prețios agent al conservării, spunea odată un savant, dar cred să se înșela. Căci dacă obiceiul poate fi un mijloc de progres, în același timp el poate deveni o prăpastie spre decadentă. S'ar putea aduce atâtea exemple, atât în favoarea cât și în defavoarea obiceiului, ca mijloc de educație. Din ele s'ar putea vedea că viața omului fără anumite obiceiuri și în anumită măsură, ar fi imposibilă; dar s'ar mai vedea că omul poate deveni sclavul obiceiului, o mașină, o jucărie inconștientă, un individ de turmă, fără să mai pomenim patimile, cari la urma urmei se reduc tot la obicei.

Educația are prin urmare să parcurgă un drum foarte primejdios, care trece pe vârf de prăpastie și care nu poate trece decât pe acolo. Așa se explică pentru ce se găsesc atât de rari adevărații educatori, capabili să conducă pe copil pe acest drum primejdios. Dar numai așa ne putem da seama de marele rol pe care-l poate juca un adevărat educator și de ce educația adevărată e mai mult artă, decât știință sau meserie.

Din timpurile cele mai vechi ale pedagogiei, problema obiceiului a fost preocupare de căpetenie a pedagogilor. Să ne mulțumim însă a pomeni ideile cugetătorilor mai noi. Montaigne, Rousseau, Kant au fost dușmanii declarați ai obiceiului în educație. Pentru Montaigne, obiceiul este drumul spre robie, individul devenind sclavul supus unei tiranii din care nu mai poate scăpa. Dar mai ales, întreaga operă pedagogică a lui Rousseau se învârteste în jurul ideii sale că „singurul obicei pe care putem să-l permitem unui copil, este să nu aibă niciunul”. Emile al lui Rousseau este independent de orice obicei, fiind supus numai naturei sale. Se înțelege că Emile n'a putut exista decât ca o imagine, căci în realitate ar fi fost o monstruozitate.

De asemenea Kant, filozoful rațiunii, omul care cu

toate acestea în viața sa de toate zilele era o mașină automată, supusă celui mai tiranic obicei, era adversarul obiceiului. El nu băgă de seamă că însăși viața sa internă, nu numai cea externă, era un obicei: obiceiul de a cugeta. Acest obicei de a cugeta i-a făurit lui acea bogăție internă și a făcut ca în ochii săi totul să fie obiect de cugetare.

Este dar evident că nu ne putem lipsi de obicei, chiar dacă am crede cu Pascal, care zicea că: obiceiul este a doua natură care distruge pe cea dintâi; sau ca Wellington, care spunea că obiceiul este de zece ori mai tare ca natura.

Este o absurditate vădită că s'ar putea concepe un om fără niciun obicei, obiceiul fiind o schimbare *durabilă*. Prin obicei se capătă abilitatea, capacitatea de reacțiuni imediate și fără multă cheltuială de energie. El, obiceiul ne face deci abili și ne economisește forțele.

După un cugetător, viața n'ar fi decât un țesut de obiceiuri, fiecare om torcându-și singur firul vieții, care nu mai poate fi destrăsuțit.

Dar dacă adversarii obiceiului exagerează când își inchipue că poate fi om fără obicei, tot astfel exagerează și partizanii obiceiului ca singurul mijloc de educație.

Métastasio spunea că la om totul este obicei, chiar și virtutea, fără să bage de seamă că distrugea din virtute (înțelegând adevărata virtute) tocmai elementul fundamental al său: *sforțarea sufletească*. Virtutea poate deveni obicei, ca și patima, dar atunci ea este amenințată să se corupă, să slăbească; virtutea adevărată este un moment de sforțare personală, de supremă învingere tocmai a ființei supuse tiraniei instinctelor și a obiceiurilor. *Virtutea obicei* există și este folositoare societății; am putea spune cu Métastasio că cele mai multe virtuți sociale sunt obiceiuri, dar în aceleași timp vom recunoaște că sunt virtuți de a doua și a treia mână.

Gustave Le Bon își începe lucrarea sa despre educație cu principiul că: scopul educației este de a face să treacă conștientul în inconștient — adică în obicei. Și ca el sunt mulți cari reduc toată educația la câștigarea de obiceiuri. Unii mai adaugă și formula de: *bune obiceiuri, obiceiuri utile* etc. Impotriva acestor exagerări

are dreptate William James când numește pe victimele educației prin obicei, *pachete ambulante de obiceiuri*. Pentru un Friderich Nietzsche, întreaga omenire este o turmă supusă obiceiului și nimeni nu poate scăpa din această turmă decât călcând peste tot ce-i omenesc, peste legi, morală, credință, moravuri și devenind *supra om*, deasupra turmei, am putea spune cu alte cuvinte.

Am citat înadins argumentele exagerate pro și contra obiceiului ca să se vadă că ne găsim în fața unei probleme fundamentale din pedagogie și care ni se pare azi mai actuală ca oricând și iată pentru ce:

Adversarii obiceiului, Montaigne, Rousseau și alții s'au ridicat contra lui atunci când școala timpului lor exagera automatismul, când ea scoatea oameni mașini, produs al memoriei mecanice, care nu este decât o formă a obiceiului; o virtute-obicei, care se reducea la mecanizarea actelor, în dosul cărora faptele era o secetă de suflet; la o religiozitate tot obicei, care ascundea un pustiu de credință. Erau școlile jezuite cari produceau oameni mediocri, oameni apți pentru supunere, oameni de turmă, folositori societății ca elemente de conservare, dar numai atât.

Elementele cari aduceau și imboldul progresului, trebuiau să o rupă cu ceace-i învățase școala jezuită și să se elibereze de lanțurile obiceiului. Cugetători, moralisti, etc. toți au trebuit să fie revoluționari pentru ca să înceapă o eră nouă.

Dacă ne uităm însă azi la timpurile noastre, așa zise ale tuturor libertăților de cugetare, de credință, de purtare, de iubire etc., trebuie să constatăm că exagerarea independenței individuale ne duce spre dizolvarea socială, spre anarhie.

Tineri cari *nu s'au obicinuit cu legile cugetării* azi judecă lumea cu o ușurință de te uimește, conduși de principii de cugetare cu totul proprii, încât nu mai știu dacă ai a face cu minți omenești sau cu rătăcirii de alienați. Logica lor este atât de capricioasă, încât s'a *desobicinuit* să mai fie logică.

Libertatea de credință este atât de mare, încât tinerii trec cu cea mai mare ușurință dela un crez la altul; ceace ne-a adus azi la o generație fără credință,

fiindcă ea nu mai are preț. Fără să mai îmbrace forma antică a zeilor concreți, azi suntem în plină idolatrie păgână, fiecare închinându-se la câți zei îi fabrică imaginația sa capricioasă și bolnavă.

Libertatea morală la rândul său ne-a adus azi de ne-am pierdut firul de conduită, criteriile binelui și ale răului fiind rezultatul capriciului libertății individuale.

Încât, căutând să eșim dintr'o turmă supusă tiraniei obiceiului, am căzut sau cel puțin suntem amenințați să cădem într'o casă de nebuni. Și una și alta e prăpastie și pare, că ai inclina să rămâi în cea dintâiu, căci are cel puțin avantajul că este așternută cu iarbă.

Iată pentruce spuneam dela început că educația trebuie să știe urmă drumul care merge între independență de caracter și între obicei și că tocmai de aceea educatorul trebuie să fie un mare artist.

În pedagogie azi, sub influența curentului de libertate și democrație, se accentuează tot mai mult dezvoltarea inițiativei personale, spre a ajunge la omul care să fie totdeauna pe picioare proprii.

Dar aceeași pedagogie nu uită puterea obiceiului și caută să contrabalanseze aceste două elemente între ele: obiceiul să devină un auxiliar, un acumulator de forțe sufletești; inițiativa să știe a se folosi de aceste forțe după împrejurări. Obiceiul să nu omoare *persoana*, caracterul; dar nici *persoana* să nu confunde libertatea capricioasă cu adevărata libertate, care se împacă cu obiceiul într'o anumită măsură, cum se împacă bunăoară la Kant.

Din nenorocire însă în viața școlară de azi, deși problema este rezolvată teoretic, constatăm devieri când spre o prăpastie când spre alta. Așa am găsit învățători, profesori și părinți, cari din lene, din comoditate personală, din lipsă de devotament sau pricepere, se mulțumesc să *obicinuiască* pe copii cu frazele din carte, fără să le *înțeleagă* și avem astfel o seamă de papagali, victime ale memoriei mecanice.

Este metoda cârpacilor și a leneșilor, cari dau lecția „de colo până colo”, cari au ca ajutor cartea și nota, dar cari nu se frământă explicând lecția copiilor. Ei nu

știu că tocmai această frământare a profesorului este partea vie a lecției.

În morală și credință, se mulțumesc cu repetarea stereotipă a unor semne, formule, fără a căuta dezvoltarea sentimentelor corespunzătoare, singura realitate care ne poate scăpa de hipocrizia morală și religioasă în care suntem azi.

Sunt și alți pedagogi, cari de dragul libertății rău înțelese, cad în cealaltă extremă și ne dau indivizi nedepriși cu munca statornică și sistematică, singurul fel de muncă aducătoare de progres. Mulți, umblând după caractere libere, dau peste caricaturi de caractere, căci neglijează tocmai puterea caracterului care este *statornicia*. Și statornicia nu se câștigă decât prin obicei.

Iar cel mai folositor obicei, care nu ne va trânti în nici o prăpastie este *obiceiul de a munci conștient*.

Apostolat.

BCU Cluj / Central University of G. TULBURE, Inspector școlar.

Zilele trecute am cunoscut doi învățători.

Erau vecini cu satele. Amândoi băieți tineri, amândoi veniți de curând, din părțile Dunării, aprinși de dorul să facă școală românească pentru frații desrobiți, din aceste meleaguri de frontieră.

Unul era pe un vârf de munte. Satul, un crâng mai mult, decât, un cătun, revărsat sfios pe râpe. Școala: o colibă de bărne putrede cu două chilii, de fason aproape călugăresc. Una era sala de clasă, cealaltă era „camera domnului învățător”. O neagră mizeric, o nespusă tristeță rânjea de pe toți pereții.

— De când ești Dta aici? îl întreb, după ce ieșii din școală

— De astă toamnă. Sunt — așa putea zice — primul învățător în satul acesta. Din vremuri vechi, de când a slujit un cantor bătrân, n'a mai fost școală și dascăl. Poporul s'a fost abrutizat complet. Tinerimea am găsit-o total analfabetă și sălbătăcită. În singurătățile astea de pădure, nu e mirare. De școală nitaseră cu cu totul și nici nu mai voiau să audă. M'au privit cu ochi pieziși când am sosit în sat. Nime n'a voit să-mi închiriese o cameră. Atunci ce era să fac? M'am așezat în chilia asta pustie din școală, pe care am aflat-o grajd. Am plătit și am curățit pu-

țin. Am pus să bată toba'n sat și a doua zi au venit câțiva copii. I-am luat cu frumusețelul, le-am vorbit de folosul cărții, le-am promis, că voi fi bun cu ei și le-am spus câteva istorioare. Ziua următoare mai mulți. Pe urmă tot mai mulți. Acum vin toți din sat. Abia sunt vreo 30 Mai mulți nici n'ar încape. *Nu trebuie nici o amendă.* Părinții se miră și ei, cum trag copiii, spre școală, și-i lasă. Nu prea am manuale și rechizite, dar fac cum pot. Li țin cu lecțiile de dimineața până seara, că-mi place între ei și n'am altceva de făcut. În trebile satului nu mă amestec. Oamenii tac. Dar acum mă salută de departe și mă privesc cu ochi mai bucuroși. S'au schimbat.

— Am înțeles, Domnule învățător. Mi-a vorbit și domnul revizor de Dta, ca de o sentinelă înaintată aici, pe acest vârf de deal, aici unde suntem pe frontul culturii naționale. Deaceea am venit să te văd și să mă încredințez cu ochii mei. Dar cine-ți face monajul? Te găsesc cam slăbuț și pierit la față,

— Măncarea mi-o fac eu singur. Că din sat nu mi-a oferit nimeni. Îmi fieb câte o mămliguță de mă ține trei zile. Cu brânză, cu ceapă, cu'n ou și ce cumpăr din sat. Sunt tinăr. Dacă așa mi-a fost scris să viu aici . . .

Sînt, că am o *mission*. Voiu să mi-o îndeplinesc.

I-am strâns mâna cu căldură și am plecat.

Natural, am fost atât de mișcat, cum nu-mi aduc aminte să mai fi fost vreodată la inspecție. Pe drum, impresiile au țesut în creier fel de gânduri și reflecții.

Când m'am trezit din meditații, eram în satul vecin, la celalalt învățător.

De acesta vă voi vorbi în numărul viitor.

Emil Boutroux,^{*)}

Chestiuni de morală și educație.

Este volumul ce s'a studiat anul trecut de către absolvenții școlilor normale din întreaga țară. Tradus în românește de frații Polcovnicu, cari au pus astfel în mâinile *doritorilor de-a ști*, opera unuia dintre cei mai profunzi gânditori contemporani ai Franței. El s'a născut la Montrouge, a avut parte de dragoste multă în familie și

^{*)} Recenzie celută de colega dră Ana Popovici într'o ședință a cercului cultural din Oradea.

de o educație cu adevărat morală. Morala este, drept urmare, trăsătura generală a vieții și scrierilor sale. Elev, student și profesor distins. Filosof și pedagog, o dovedește activitatea, până la vârsta înaintată de 76 de ani. Când *Profesorul* părăsi catedra, începu activitatea *înțeleptului* care a încetat odată cu el, acum 7 ani.

„Chestiunile de morală și educație” — titlul acestui volum este un ciclu de conferințe ținute la școala din Fontenay, unde Boutroux fusese invitat să vorbească elevilor, care erau aci pregătite pentru a deveni profesoare și directoare de școli normale.

Întâia, despre morala elenă sau estetică. Iată cuprinsul ei. Fondatorul acestei morale este Socrate, iar spiritul moralei socratice se cuprinde în maxima: „Cunoaște-te pe tine însuși.” Grecul a căutat să se cunoască pe el însuși, să știe ce este de seamă în sufletul lui și a descoperit în el *rațiunea*, forța prin care poate realiza armonia, echilibrul și ordinea în stat. Ideea aceasta de armonie este baza moralei elene. Dintre diferitele sisteme, acel al lui Aristotel ne prezintă morala sub forma cea mai curată și mai perfectă. El propagă stăpânirea de sine, măsură și cale de mijloc în toate. Pune mai presus de orice *rațiunea*. Prin rațiune se realizează armonia în viața individuală, de familie, în prietenie, în viața socială, a cărei virtute prin excelență este justiția, iar mijlocul de realizare magistratul. Magistratul este legea făcută om, zice Aristotel. Rațiunea este aceea care stăpânește și căreia i se subordonază ființele, mai spune el. Exemplu, tatăl este autoritatea familiară — nu pentru că este cel mai tare — ci pentru că la el rațiunea este mai dezvoltată. Rațiunea este tot atât de suverană și în *stat*, alcătuire superioară familiei.

O altă caracteristică a moralei aristotelice — mai presus de aceasta — este contemplația care nu e altceva decât știința și care devine pentru ei cea mai nobilă virtute. După Aristotel, aceste două caractere sunt unite, reduse la unul singur de către urmașii săi.

Morala elenă a avut eroi și martiri. Unul dintre ei, a cărui viață și moarte sunt frumoase prin seninătatea lor datorită rațiunii și reflecțiunii, este însuși întemeietorul ei, Socrate. Morala greacă, însă n'a putut să dăinuiască pentru că ea este nefolositoare unui număr mare de indivizi, căci mulțimea este condusă de sentimente și instincte, ea nu poate fi savantă în acțiunile ei. Morala elenă, rămâne deci o morală aristocratică. În conferința a doua vorbește despre *morala creștină*. Această doctrină se deosebește de cea dintâi, radical, prin faptul că ea n'a fost creată de filosofi, ci a fost trăită. Primele acorduri ale ei au fost învățăturile

profetilor. Iisus a venit și a interpretat în mod spiritual aceste învățături. Principiul fondator al credinței creștine se rezumă în vorbele: „Dumnezeu este *Tatăl*“. Din acest principiu derivă dragostea, pocăința și speranța care constituiesc miezul moralei creștine. Ea s'a răspândit datorită faptului că era potrivită vieții reale. Iisus prin vorbele: „Eu n'am venit să stric legea, ci să o plinesc“, arată raportul ce există între doctrina propovăduită de El și viața reală. Morala creștină, ca să răzbată, a avut de luptat cu cea elenă, cu lumea romană, cu renașterea, iar astăzi luptă cu naturalismul care rezumă viața la interes, instinct, dorința de a fi cel mai tare. Cu științe, care explică fenomenele printr'un joc de legi mecanice. A trăit, și va trăi, cu toate acestea și vitalitatea aceasta se explică prin faptul că este un principiu de viață. Urmează a treia conferență. Prin morala modernă sau științifică se înțeleg concepțiile care aparțin cugătorilor moderni în ce privește morala. Acei gânditori ai căror principiu conducător este știința, cunoșterea și urmarea naturii. Expune caracterul câtorva metode științifice. Directivele moralei lui Kant se pot rezuma astfel: să te respecti și să respecti pe semenii tăi.

Stuart Mill, în sistemul lui de morală, spune că principiile faptelor noastre se reduc la interesul personal. Iată un lucru pe care omul nu-l va recunoaște niciodată. Între acestea mai ține și morala darvinistă.

Morala și știința, încheie Boutroux, sunt opuse. Una arată ce este, alta ce trebuie să fie. Termină, adăugând că idealul de morală este unirea celor două: elenă și creștină; omul trebuie să-și ordoneze viața conform lor. Tot la Fontenay a tratat un subiect care interesează prea mult tineretul, a vorbit despre *pesimism*. Boutroux spune că acesta a luat naștere în sufletul oamenilor datorită faptului că știința modernă reduce totul la materie și mișcare. E o doctrină care cearcă să convingă că lumea este în așa fel organizată, încât răul și suferința domină binele și fericirea. El condamnă această credință și încheie cu sentința: omul care crede în datorie, învinge pesimismul. În conferințele rezumate până aci s'au tratat chestii de morală; urmează tratarea chestiunilor de educație: mobilele studiului, citirea cu voce tare și interogația.

Sunt cunoscute rezultatele ce se obțin — zice Boutroux—prin emulație, dragostea de laudă și utilul adică folosul ce-ți aduc cunoștințele. Toate aceste sunt îndemnuri care au valoare în afară de ele. Trebuie dată importanță acelor mobile care au valoare, opusă celor spuse mai înainte, adică prin ele înșile. *Curiozitatea*,

datorită cărcia copilul dorește singur să cunoască ceea ce ar voi educatorul. *Respectul*, ce inspiră operele mari, se transformă în *admirație* și *dragoste* atunci când, cunoscându-le, ei pricep frumusețea lor. Acest sentiment naște năzuința spre *imitație* și *creație*. Indemnuri de acest fel stau la îndemâna oricărui educator, complectând și întrecând în valoare educativă pe cele extrinsece.

Citirea cu voce tare, este un mijloc de instrucție și educație dintre cele mai eficace. Citind cu voce tare dai viață vorbei, faci să se înțeleagă un text cu precizie, în toată adâncimea lui, ne face să simțim mai intens. Și apoi a simți, înseamnă a voi și a voi înseamnă a acționa. Pentruca s'ajungem aci, să obținem aceste rezultate, citirea trebuie să fie exactă, expresivă, naturală. Cel ce citește, să simtă pentru a face și pe alții să simtă la fel, să atragă atenția asupra ce citește, nu asupra lui, să știe reliefa muzicalitatea limbii. Să citească în picioare pentru a da vocii un timbru curat, dulce, plăcut și bogat.

Respirația să fie ușoară, destul de deasă și neobservată. Pronunțarea corectă, clară și articulată. Pauzele sunt dictate de punctuație, de care să se fie socoteală, mișcarea mai mult încetată. Înainte de a începe, trebuiesc pregătiți auditorii, pentruca citirea să fie neîntreruptă.

Toate aceste au multă importanță, pentrucă vorba sub forma ei materială, conține înțelegerea, forța și acțiunea.

Al treilea subiect din chestiunile de educație este *interogația*. I s'a dat importanță mare acestei chestiuni, importanță cuvenită din cele mai vechi timpuri și de către cei mai mari oameni. Ea dezvoltă vioiciunea, veselie, atenția, interesul, servește s'asigure știința, ne învață să vorbim, să gândim și trăim. Pentruca să fie astfel, întrebările trebuiesc puse în așa fel ca să poată, în primul rând, întrebătorul să-i dea răspuns. Să fie gândite și bine formulate. Adresate întregii clase, astfel îi fii atenți pe toți. Să întrebe și elevul și profesorul. Să se ceară și răspunsuri spontane. Să fie potrivite cu priceperea copilului. Să se uzeze de această formă, însă, la începători și pe măsură ce școlarii cresc, mai puțin, fiindcă ținta este să fie pregătiți a se sprijini pe ei înșiși.

Acesta este pe scurt, foarte pe scurt, cuprinsul volumului *C. d. m. și e*, și dacă această scriere a fost aleasă pentru a fi studiată de elevii ultimului an al șc. norm, s'a ținut socoteală de ideile frumoase ce propagă, și s'a ținut socoteală de afinitatea ce există între scopul pe care-l vor urmări absolvenții șc. norm. și acel pe care-l are această operă: *de-a da directive morale*.

Școala și familia ca factori educativi.

de RIZA ALEXANDRU.

Adâncile transformări politico-sociale cari au urmat după războiu, au creat o nouă viață elementului rural din România.

Tărănimea română a trăit vremuri măștere, în cari a stat' de parte de viața politică a statului, vremuri, când era socotită numai ca indice al muncii brute, ce asigură bunul trai al latifundiarului.

Dintr'o asemenea stare inferioară, marile reforme au împins-o pe scena vieții, înpunându-i un rol de factor activ în economia politică, rol pentru care nu era pregătită.

Accastă pătură formată din elementul românesc de cea mai curată speță, are nevoie de o transformare prin cultură. Democratizarea vieții noastre naționale chiamă satele la o uriașe contribuție, a cărei calitate însă, este condiționată de o pregătire culturală.

Dacă în vechile condiții de viață, de dinainte de războiu, problema analfabetismului și-a avut importanța ei destul de mare, azi, când știința de carte este piatra unghiulară a vieții noastre rurale, această importanță crește, făcând din analfabetism, preocupare principală, pentru factorii culturali ai țării.

S'a legiferat și s'au dat îndrumări și îndemnuri, pornite din iubire față de țărănime, S'a depus muncă și de către conducători și de către atâtea rânduri de lucrători neobosiți, cari au încercat să promoveze viața satelor noastre și totuș, azi încă, se poate socoti de actualitate constatarea din 1913, a Ieromonahului Veniamin: „... căci țara-i mâncată de streini și de năravuri rele, poporul-i rob și prost, și 'n jurul nostru se întinde ca o noapte neagră!“¹⁾

Și s'a luptat mult, s'a luptat eroic pentru ruperea acelei „nopti negre“. Au fost atâtea luptători, în condițiuni grele și 'n timpuri tulbure! Avem un trecut lăudabil al școlii primare. Un trecut de sforțări, de luptă aprigă susținută doar de dragoste curată și iubire fără de arginși, față de fratele mai mic, ce zăcea în întunerecul neștiinței!

Rezultatele obținute însă, sunt mai prejos ca sforțările depuse. Problema analfabetismului există încă și după o intensă activitate școlară. Și dacă ne gândim că există și categoria de absolvenți-analfabeți, rezultatul eforturilor școlii primare, apar re-

¹⁾ M. Sadoveanu „Lacrimile Ieromonahului Veniamin“.

duse la proporții minime. Nu sunt exagerări acestea, ci dureroase constatări ale realității! Cei ce cunosc viața satelor noastre, știu că din munca prestată de școală, îi rămâne viitorului cetățean, vagi reminiscențe ce se traduc în posibilitatea de a chinui câteva hieroglife, cari ar vroi să-i arate numele sau puțința buchisirii, cu glas de țârcovnic, a câtorva slove tipărite.

Viața satelor curge invariabil, ca și cu câteva decenii mai în urmă. Felul de traiu al sățeanului nostru este acelaș ca și înainte de a avea școală. Ogorul și-l muncește la fel. Superstițiile sunt aceleași, ca și atunci când poporului nu avea în vocabularul lui cuvântul școală. Felul de a cugeta al poporului, este acelaș din trecutul vechiu. Cerințele, același ca ale bătrânilor. Aproape nici-o schimbare. Școala n'a transformat nimic. Influența ei a fost diminuată de un alt factor cu mult mai puternic: familia. Influențele școlai sunt efemeră, fiindcă sunt exercitate de o instituție streină marci majorității a sățenilor, pe câtă vreme influențele familiei sunt mai puternice, fiindcă emană dela un organism viu, existent prin sine însuș.

La popoarele la cari școala a cunoscut gloria de a putea transforma o societate, ea, școala a fost *prelungire organică a familiei, un produs al familiei*, cum a fost, de pildă, la Greci. Când familia greacă a decăzut, n'a mai putut supraviețui nici școala, nici statul.

Familia este pârghia de transformare socială.

Influențele ei sunt cu mult mai puternice decât ale școlai, chiar dacă aceasta ar fi reprezentată de cel mai abil educator. Neron a fost fiul Agrippinei și elevul lui Seneca. În viață, nu s'a comportat altfel, decât ca fiu al Agrippinei.

Este explicabilă, de altfel, superioritatea familiei ca factor educativ, față de școală. Copilul este, în prima linie, produsul familiei. El își dezvoltă, în sânul familiei anumite calități, pe cari le-a moștenit dela ea. Până la vârsta de școală, a suferit influențe, a contractat obiceiuri. Când pășește în școală, poartă 'n suflet gemenele de antipatie față de ea. Chiar dacă am admite că școala ar înălțura acest neajuns de ordin afectiv, prin crecea unei vieți agreabile pentru copii, totuș, rămâne cu un cerc de influență, asupra copilului, incomparabil mai restrâns, decât familia.¹⁾

Punând în compănă felul de a „*invăța*”, al copilului, în familie și în școală, tot cea dintâiu are avantagii. Apoi, materialul

¹⁾ În timpul unui an, copilul stă, aproximativ 3270 ore în familie și numai cea 1050 ore, în contact cu școala.

dat de școală nu prezintă interes, în măsura celui câștigat de copil în familie și care material, prin însăș felul lui de a fi, este, în cele mai multe cazuri, disolvantul influențelor exercitate de școală.

Familia nu cunoaște pentru sine și nu admite pentru membrii ei minori, interese culturale. Interesele ei sunt în contradicție cu școala și cea care cade învinsă, este școala. De o parte este tradiția, conservatorismul vieții de familie, de cealaltă parte școala — o instituție fără rădăcini, în viața satelor.

În familia țaranului român, școala are un antagonist și de aceea munca ei se destramă, se irosește.

Progres real în viața satelor noastre, nu vom putea înregistra, decât atunci când vom pune în acord aceste două instituții educative, când vom putea ridica familia la rangul de *factor cultural*.

Numai atunci școala va cunoaște succese, când va întrebuința familia ca pârghie de transformare a societății.

Pentru aceasta însă, școala va trebui să încerce a lua contact direct cu familia și să lucreze la transformarea ei, azi, pentruca în viitor să aibă ogorul pregătit!

Atelierele școlare.

de CONST. MUNTEANU.

Cunoscute ne sunt împrejurările în cari este pus neamul nostru după război încoace. Timp, în care avem deosebită grijă a ne asigura ziua de mâine, prin făurirea tinerei generații potrivit cerințelor noastre naționale. E lucru dar cu totul firesc, ca învățământul de bază să fie pe primul plan în preocupările tuturor factorilor conștienți și răspunzători din stat. Potrivit acestora, s'a simțit trebuința ca școala românească, printr'o firească evoluție, să fie îndreptată și ea spre noi țeluri. Bunul Dumnezeu, care nu ne-a părăsit în vremuri de restriște, ne-a ajutat și de rândul acesta. În sânul neamului s'au aflat cu prisosință forțele creatoare, cari să ne elaboreze una dintre cele mai bune legi: a învățământului primar.

O latură care o face cu drept cuvânt de actualitate, e reprezentată prin învățământul practic, aplicat și dezvoltat în atelierele școlare. Timpurile de față impun individului o deosebită pregătire, pentru a fi în stare să între în vâltoarea vieții. Școala are menirea să facă din fiecare vâstar ce i se încredințează, o unitate de luptă bine inzestrată, un om întreg. Educația integrală trebuie să

fiutească la dezvoltarea tuturor aptitudinilor firești, a tuturor forțelor individualității. Ori, aceasta nu se poate îndeplini decât printr-o îmbinare armonică a părții teoretice cu cea practică.

Indeletnicirile practice, oferă într-adevăr baze solide pentru dezvoltarea firească a copilului?

Dacă ne-am îndoi de aceasta, nu avem decât să urmărim diversele manifestări ale copiilor, dela cea mai fragedă vârstă și până nu-i mai putem numi astfel. Ar fi cea mai convingătoare afirmare. Cheia de boltă a utilizării indeletnicirilor practice în educație, în instruire, o formează cu drept cuvânt justa observare și folosire a înclinării copiilor către mișcare și acțiune. Cu cât crește copilul și este îndrumat, cu atât și indeletnicirile sale evoluează în chip firesc, dela pură plăcere la dorință de folos.

Indeletnicirile practice pentru a-și ajunge scopul, trebuie să fie plăcute și folositoare. Ele nu vor provoca silă, nici descurajare. De aici și prețul care se pune pe tactul pedagogic al conducătorului de atelier.

În afară de importanța sub raportul educativ, copilul fiind deprins pe nesimțite cu munca serioasă constructivă, răbdare și persistare;

În afară de căpătarea dexterității, înrâurindu-se în același timp la agerirea minții (judecății, imaginației etc.), dezvoltarea interesului și atenției;

Învățământul practic dă și îndrumări intense către ocupațiile practice: meseriile și negoțul. Ocupațiunii, de cari elementul național a fost ținut atât de departe și cari justifică prezența atâtor cuie streine în casa Românului... Cucerirea sigură a acestor poziții puternic rețanșate și disputate elementului românesc, creerea clasei ca și neexistente a industriașilor și comercianților români, își au punctul de plecare în școală. Școala consolidării României-Mari, având ca lozincă dictonul: „nu pentru școală, ci pentru viață“.

Dar, oricât de ideală ar fi legea școlară, reușita în aplicarea ei este condiționată în primul rând de factorul chemat să-i dea viață: învățătorul. Să zis cândva: „dați-mi școalele pe mână și vă voi schimba fața lumii“. Adevărul acestei ziceri nu l'a desminșit nimic și nimeni până astăzi și va trăi cât veacurile. Adevărata luptă pentru afirmarea elementului național, pentru situațiunea ce i se cuvine între granițele patriei sale, o dă învățătorul Român. Ridicarea națiunii românești la locul de cinste pe care l' merită în concertul celorlalte națiuni, datorită calităților de rasă și menirii sale istorice, se așteaptă în cea mai mare măsură tot dela acest luptător neobosit.

De asta, Domnul Ministru al școalelor și culturii poporului, ca un profund cunoscător al forței neipuisabile ce posedăm, face apel la puterea noastră sufletească, la idealismul nostru, în avântarea către noi țeluri.

Desigur, că orice lucru e greu la început; piedicete inevitabile sunt presărate în calea noastră.

E drept că unora dintre noi le lipsește perfecțiunea cunoștințelor practice, pentru a fi în măsură să producă cu atelierul școlar ceea ce putem aștepta de la atelierul unui profesionist. Spiritul legii nu e însă în sensul ca școala primară să producă ea însăși meseriași desăvârșiți. Prin atelierul școlar se trezește mai mult gustul pentru lucru, se îndrumază și se canalizează forțele spre ținta dorită. Puneți copiii să lucreze și dacă se întâmplă că la început să nu fim tocmai stăpâni pe specialitate, fiți siguri că printre ei se vor găsi unii cari să fi „furat” câte ceva din meșteșugul părinților sau din cele locale, așa că folosirea acestor elevi ne ușurează mult sarcina noastră. Oricum ar, rezultă primele obiecte, nu trebuesc descurajați cu aprecieri nepotrivite. Admirați-le, lăudați-le obiectele făcute, faceți-i să câștige încredere în forțele proprii și ați făcut mai mult decât expunând sub o formă rigidă cele mai migăloase lucrări.

Pentru a le dezvoltă cât mai mult gustul pentru lucru, e bine să știe elevul că ceea ce lucrează îi și aparține. În acest chip, ne poate veni și o ușurare în plus: chestiunea materialului. Părinții dau bucuros material, când văd că li se aduc acasă diferite obiecte de fotos, lucrate de mâna copiilor.

Dacă e vorba de material, apoi nu trebuie să ne fie cel dintâiu gând a-l căuta prin depozitele orașului. E necesar să punem mare preț pe folosirea materialului de care dispunem în regiunea noastră. Orică-l putem avea gratuit, ori pe un preț derizoriu. De pildă, în regiunile depe lângă ape, putrezesc neîntrebuințate materiale de o valoare incalculabilă. O considerațiune în plus pentru evidențierea acestei necesități, este și aceea că o atare îndeletnicire practică, poate deveni cu timpul meseria localnicilor. În timpul când n'au de făcut alte lucrări, gospodarii ar avea un mijloc minunat pentru întrebuințarea cu folos a timpului. În zilele de iarnă nu i-am mai vedea trândăvind, ori apucând drumul crâșmei. Latura chestiunii prezintă încă o și mai deosebită importanță pentru populația lipsită de ocupațiuni, din regiunea muntoasă. Meseriile ar constitui acolo unicul mijloc de salvare din ghiarele sărăciei.

Greutățile aplicării îndeletnicirilor practice, nu se prezintă nu-

mai în condițiile de procurare a materialului, ori în măsură cunoștințelor practice posedate de conducătorul atelierului. Ele mai sunt încă în ceea ce privește instrumentele și sălile pentru instalarea atelierelor.

Cum putem să le satisfacem și pe aceste? La ce mijloace să avizăm?

Cel mai potrivit răspuns l-a dat marea majoritate a colegilor din județ. Acesta îl găsești înscris în bugetele de pe anul 1928, unde cei mai mulți, în limita posibilităților, au prevăzut fonduri pentru organizarea atelierelor școlare. În unele locuri, s'au organizat în acest scop serbări, s'a recurs la contribuții.

Unde nu sunt sale proprii, au luat inițiativa pentru adăugirea la locul existent, iar până atunci — dacă s'a depus stăruință și bună voință — tot s'a găsit o modalitate pentru ca atelierul să poată funcționa. La edificarea unei săli, ar trebui să se albe în vedere să fie cât mai spațioasă, pentru ca să poată fi utilizată și pentru serbări școlare.

Dacă aruncăm o cât de scurtă privire în trecutul școlii românești, aflăm că au fost timpuri mai grele și piedici mai mari, cari au putut fi pășite voinicește de înaintașii noștri. Nu vom fi noi acei cari să ne lăsăm mai pre jos; nu vom fi șovăelnici întru îndeplinirea datoriei către neam și țară. Vom lupta neîncetat și în cele din urmă, vom avea satisfacția să auzim în primul rând mulțumirea conducătorului firesc: conștiința noastră. Termin cu gândul la spusa unui distins conferențiar: „Fă-ți datoria oricând; va fi cineva care să te vadă: tu însuși“.

Estetismul și idealismul*) pedagogic al lui Ernst Weber.

Între concepțiile pedagogice care s'au impus în ultimul timp după serioase și îndelungate adversități, este aceea a lui Ernst Weber din Bamberg. Deosebit de vreo zece scrieri cu scop mai limitat, teoria lui se află integral și sistematic expusă într'un op voluminos intitulat: „Estetica, privită ca știință de bază a pedagogiei“, apărut mai întâi în 1907, iar în 1926 într'o ediție nouă, revăzută.

După acest autor, educatorul ure de îndeplinit o muncă

*) În acest loc, în fiecare număr al revistei, vom putea iniția pe colegii în cele mai noi și valoroase lucrări străine, al căror rezumat comentat ni-l face distinsul nostru colaborator, dl. prof. dr Eugeniu Speranția.

asemănătoare cu a artistului. Nu e vorba însă aci de asemenănarea dintre modificarea caracterelor și opera sculptorului. O persoană vie nu poate fi considerată, propriu vorbind, ca veritabilă operă de artă. Opera de artă conține un element de ficțiune care o distinge de realitatea însăși. Ea are proprietatea de a putea substitui realitatea în anumite cazuri, dar nu e niciodată identică cu ea. Operele de artă ale artistului pedagog nu sunt elevii săi, ci mijloacele prin care acționează asupra elevilor săi, tot așa cum pictorul sau poetul acționează asupra amatorului de artă. Operele de artă ale educatorului sunt acțiunile sale de amănunt, în special: lecțiile sale. Lecția trebuie să fie în totalul ei o creațiune a personalității dascălului (p. 96). „Ceea ce în pedagogie contează ca operă de artă în sensul științific estetic, e singură și exclusiv, activitatea didactică”. (pag. 101).

Condițiile pe care trebuie să le împlinească o veritabilă operă de artă pentru a impresiona pe cel care o contemplă, sunt una din chestiunile principale ale Esteticii. Dar o lecție școlară nu-și împlinește menirea sa decât în măsura în care lucrează asupra sufletelor elevilor, în măsura în care le impresionează după aceleași legi și în aceleași condițiuni ca și opera de artă. Estetica e astfel știința pe care trebuie să se sprijine și din care trebuie să se inspire didactica.

Scopul învățământului nici nu trebuie să fie acela de a procura cunoștințe, El trebuie să urmărească altceva: să îmbogățească viața copilului cu fâșii de viață nouă, trăită efectiv. Numai ceea ce e cu adevărat trăit, are putere instructivă și educativă (pag. 119—121).

E drept însă că nu poți pune totdeauna realitatea la dispoziția copilului; nu poți, în timpul marginit al școlăritului, să-l pui pe elev în contact cu toate realitățile pe care trebuie el să le guste și să le trăiască. Artă are însă tocmai particularitatea de a te pune în contact cu viața prin mijlocul ficțiunii, de cele mai variate modalități; artă te poate face să trăiești realități, care nu-ți stau la îndemână.

Munca dascălului trebuie să fie muncă de artist. Dascălul trebuie să fie artist prin munca, dar și prin dispozițiile sale naturale. El trebuie să aibă talentul literatului, pentru a putea zugrăvi cu cuvântul lucruri și fapte și pentru a introduce, cu cuvântul emoțiunile în suflete. El trebuie să fie odes actor, zice Ernst Weber. Dar aci, prin actor nu numim pe cabotinul care simulează sentimente pe care nu le are, pentru a înșela pe alții și a profita. Actorul adevărat, actorul artist, impresionează pentru că simte cu adevărat: talentul său nu e talent de prefăcătorie, ci e putința de a

se transpune sufletește integral în situația eroului. Transpunerea artistului actor în rolul său nu falsifică propria lui viață, ci i-o îmbogățește cu atitudini sufletești pe cari realitatea curentă nu i le-ar fi prilejuit poate niciodată. În sensul acesta, dascălul trebuie să fie actor artist. El trebuie să adâncească situațiile pe care le relatează copiilor, ori să se identifice cu utorul din care face elevilor lectură.

Activitatea didactică trebuie să se cristalizeze în unități, fiindcă arta nu se întâlnește decât în opere ce alcătuiesc fiecare un tot unitar, organic și de sine stătător.

Ernst Weber ne atrage atenția însă că „lecția trebuie să fie o unitate estetică și nu numai științifică“. Cu alte cuvinte, nu e suficient ca lecția să constituie o unitate numai prin faptul că are un singur subiect de tratat. Nu e suficientă deci unitatea materială a lecției. E necesară însă unitatea care decurge din exteriorizarea expresivă a unei puternice personalități. Personalitatea ferm conturată nu poate lipsi unui dascăl cu veritabilă dispoziție. Printr'însa judecă el lumea și evenimentele în modul său propriu și o înfățișează altora întotdeauna în chip cu totul personal.

De aceea învățătorul trebuie să fie nu om de știință, ci talent artistic. Dostoynicia lui nu trebuie însă să se reducă la puțina de a concepe, ci și de a realiza, și anume de a realiza în orice sens, nu numai cu cuvântul ci și ca desenator, pictor, modelator, cioplitor. El trebuie să se dovedească îndemânatoc la orice execuție, căci ca artist, reprezintă activitatea, deci practica în gradul cel mai înalt, și e cu totul opus omului teoretic.

Cu orice talent artistic, adevăratul talent pedagogic e înăscut, de aceea E. Weber e de părere că e cu totul greșită credința că din orice om cu minte normală se poate face un pedagog. Talentul pedagogic se poate cultiva și dezvolta atunci când există, dar școala nu-l poate crea. Învățământul special nu duce la rezultate apreciable iar examenul, intelectual, asupra cunoștințelor nu dovedește nimic. (p. 373—375).

Deși constatarea aptitudinilor artistice e cu mult mai grea decât măsurarea cunoștințelor, selectarea viitorilor învățători ar trebui să se facă prin aprecierea calităților lor caracteristic pedagogice, adică artistice.

O cale sigură pentru descoperirea adevăratelor talente este constatarea entuziasmului pentru vocațiunea didactică. Acolo unde este elanul de entuziasm, inclinarea firească nu poate fi absentă; dimpotrivă; „acolo unde dascălul nu sunt animați de un cald en-

tuziasm pentru cariera lor, să fim siguri că lipsesc talentele adevărate." (p. 375).

În înflăcărea pentru vocațiunea sa, artistul pedagogic uită insuficiența salariului, el nu visează onoruri și bogăție, căci satisfacția intimă a artei sale îl despăgubește, iar inima sa nici nu cere bunurile exterioare cu stăruința cu care-l îndeamnă spre arta sa de educator. (p. 376).

Desigur, cu cât învățământul e considerat ca o carieră, ca o meserie și nu ca o cerință a sufletului, adevăratele scopuri ale celor ce devin dascăli, ies la suprafață, orientează și colorează în chip specific întreaga lor conduită.

Desigur, chestiunea salariilor ca fapt economic și politic merită toată atenția, însă există și alte puncte de vedere din care se pot judeca lucrurile.

Spre fericirea, spre cinstea spiritului omenesc, putem concepe și alte preocupări decât cele lucrative, putem hrăni și alte aspirații și ne putem ridică de-asupra îngustului economism care predomină în chip tiranic în lumea băncilor, a ziarelor lor și deci și 'ntr'a parlamentelor.

Putem urmări în viață și scopuri de ordin ideal, care de fapt ne fac oameni, distincți de animale.

Cu atât mai mult idealismul trebuie să fie o calitate a dascălului: „un om care nu urmărește decât utilitatea personală, un om a cărui principală străduință e îndreptată spre câștig, e pierdut pentru chemarea pedagogică." (p. 377).

Opera lui Ernst Weber, pe care o rezumăm numai în câteva din principalele-i idei, e unul din numeroasele glasuri ce se ridică azi împotriva utilitarismului meschin. E una din razele care anunță azi din toate părțile o viguroasă și splendidă auroră a noului idealism.

Generația veche, distrusă sufletește de materialismul fără suflet, greu ar mai putea accepta asemenea vederi, ci le va întovărăși desigur cu ironia, cu zâmbetul cinic, cu gestul de neîncredere, cu blazarea și pesimismul care i-a înfunecat atât de grav orizonturile.

Generația tânără, dacă n'a corupt-o încă așa zisul pragmatism în care a deschis ochii, are datoria să revizuiască cu atenție programul de viață pe care l-a moștenit.

Puțin sunt cei ce știu că sufletul are aripi și că fără ele suntem ființe degradate și mutilate.

Nu ne mai putem mulțumi să ne oprim privirile între pereții peșterii materialiste. Trebuie să căutăm porțile către lumina care strălucește dincolo. Către ea aripile noastre nevăzute ne îmbie chiar când nu ne dăm seama.

EUGENIU SPERANȚIA.

Casa învățătorilor.

O dorință veche a învățătorimei române Bihorene este pe cale de a fi împlinită. „Casa învățătorilor” a cărei temelie s'a pus în vara trecută, așteaptă să fie terminată și dată destinațiunii sale.

Adunarea generală dela 15 Iulie 1927, dându-și seamă de importanța acestui așezământ creat din dărnicia și dragostea de jertfă a învățătorimei române, a votat și pentru a. 1928 o cotizație de încă 1200 Lei pentru augmentarea fondului de clădire ceea ce în total ar face cam 500.000 Lei, sumă prea mică pentru cauza noastră, dar mare, când ne gândim că este oferită cu dragoste de acei cari să gândesc la viitorul lor și al copiilor lor.

Comitetul central al Asociației, întrunit la 3 Ianuarie a. c. a luat toate dispozițiile, ca în primăvară lucrările să se continue, ca pentru proxima adunare generală, Casa noastră se fie pusă sub acoperământ.

Pentru adunarea fondurilor de lipsă s'a făcut apel către toate societățile și autoritățile și cu deplină mulțumire sufletească pot anunța, că unele din societățile rugate au și votat ajutoare mai însemnate pentru cauza noastră. Despre aceste ajutoare voi da mai târziu un raport amănunțit.

În adunarea generală am dat un raport asupra sumelor adunate pentru construcția Casei învățătorilor în care am arătat, că din cotizațiile înrate de la învățători abia s'a adunat suma de Lei 400.000 iar restul până la două milioane a fost adunat de subsemnatul.

O spun aceasta, nu pentru-că doară aștept mulțumiri ori laude dela cineva, ci cu dorința de-a arăta colegilor idealul de care sunt stăpânit și pentru care lupt cu toată energia sufletului meu.

Dar însuflețirea mea își va avea roadele sale numai atunci, când va fi susținută și de însuflețirea colegilor, altcum ar însemna să mă lupt cu morile de vânt.

Știu că, ici colo sunt nemulțumiri pentru detragerile ce se fac pentru casa învățătorilor — și mai ales la colegii mai tinerei, — dar aceste cotizații pe lângă cele cari se dau pentru tutun, țigarete . . . etc. sunt foarte mici și neînsemnate. Toate cele date pentru alte scopuri se prefac în fum și scrum, până când banii dați pentru Casa învățătorilor se prefac în stâncă de granit, menită să vestiască generațiilor viitoare jertfa dascălului român din timpurile noastre.

În prezent cu toții suntem stăpâniți de chestiunile noastre

materiale și nu avem timp să ne cugetăm și la ziua de mâine. Vorba românului: „să am ce-mi trebuie azi, ce va fi după moarte, nu împoartă“.

Dar Casa învățătorilor tocmai acest scop și urmărește, să fie un adăpost pentru învățătorii loviți de soarte și un cămin pentru copiii lor cari vor studia aici la Oradea.

Azi nu ne dăm seamă de importanța acestei case iar jertfa ce ni se cere o considerăm de o greutate inșuportabilă. Nu cred că tot așa se va cugeta despre ea atunci când va fi terminată.

O îndatorire se impune fiecărui învățător pentru ducerea la la izbândă a idealului nostru: Casa învățătorilor.

După părerea mea, dacă fiecare învățător în cercul său de activitate prin concerte, setate, baluri, conferențe, colectări dela cei cu dare de mână, ar mai aduna câte 1000—2000, și aceasta, dacă din cei 600 învățători Bihoreni ar face-o numai jumătate, ne-am putea lăuda, că și noi învățătorii am făcut milionul. Deci în loc de tânguiri și intimpinări, la muncă cu toții.

Trăim zile când străinii din jurul nostru, tac și-și fac rosturile, ajutându-se reciproc, iar noi Românii ne mâncăm unii pe alții cu tot fel de invinuirii și bârfeli, stricând unul, ce face altul.

În județul Bihor, singuri noi învățătorii am apucat alt drum — grație armoniei și disciplinei care a fost în sânul asociației noastre — lupta pentru cultivarea țaranului român și pentru ridicarea moralului său în fața lumii străine, precum și pentru emanciparea și respectarea dascălului român — pionul și purtătoriiul făcliei culturale la sate.

Pentru ca să ne impunem și mai mult, am început și clădirea Casa învățătorilor aici la Oradea, care trebuie se fie focarul de cultură și izvorul de lumină, de unde să pornească toată acțiunea de cultură și propagandă națională pentru trezirea și luminarea poporului român dela granița de vest.

N. FIRU.

Lecție practică la cl. IV.

Obiectul: Memorizare.*)

Subiectul: Sfârșit de toamnă.

Introducere. a) În ce anotimp ne aflăm? Câte luni are toamna? Care sunt lunile toamnei? În a câta lună din toamnă ne aflăm? În câte ale lunii Noemvrie suntem? Câte zile mai sunt

*) Tratată după metoda global.

din luna Noembrie? Cum se cheamă luna ce va urma după Noembrie? Ce anotimp se începe odată cu luna Decembrie? Ce anotimp se sfârșește odată cu ultima zi din luna Noembrie? Da copii, se sfârșește toamna.

b) Azi veți învăța o poezie în care se vorbește despre sfârșitul toamnei.

Tratare. Deschideți cărțile la pag.

Cetirea poeziei de către elevi și explicarea cuv. și expresiilor necunoscute.

Cetirea model a poeziei de către propunător.

Cetire expresivă.

După aceasta, elevii cetesc în gând poezia întreagă de mai multe ori (5 minute).

Inchideți cărțile. Am să vă spun eu poezia întreagă, voi ascultați că o s'o spuneți și voi. (Prop. spune poezie de 2—3 ori.)

Se provoacă elevi cari s'o spună. Cei ce au uitat, sunt ajutați de ceilalți.

Reproducerea liberă sau prin întrebări.

Rezumat. Ce-au făcut păsările? Unde au plecat? De ce? Cum este câmpia? Cum este cerul? Ce face omul? Când câmpia este tristă, când cerul este acoperit cu nouri, când omul șade pe lângă foc mai mult, cine vine? (vine iarna).

Incheiere. a) Așa-i copil, vine iarna. Ce ne trebuie iarna? Toți au ce le trebuie iarna? Cum se numesc oamenii cari n'au ce le trebuie? Ei trăesc greu, n'au lemne, n'au haine, n'au de nici unele. Copii ai căror părinți au de toate, fac cea mai frumoasă faptă când roagă pe părinți să ajute pe săraci

b) Se scoate un elev sau doi să spună poezia în fața clasei.

c) Li se dă s'o scrie fără să se uite în carte.

d) Li se dă să desemneze acasă o scenă de sfârșit de toamnă.

A. P. Nicu.

Pensionarii.

Cu multe lucruri nu mă prea împac, dar cu două... nici în raptu capului. Și anume, nu mă pot împacă cu atmosfera în care se fac numirile în învățământ și cu aceia a pensionarilor. Cadrul în care se desfășură aceste două acte, cele mai importante din viața învățătorului,

sunt lipsite de însuflețirea care să le ridice la înălțimea unor manifestări, cari să facă pe pensionar să simtă cum îi svâcnește inima, așa cum i-a svâcnit când a intrat pentru prima dată în învățământ. Și dacă oficialitatea este sgârcită în a organiza astfel de sărbătoriri, ea nu va refuza sprijinul său, dacă inițiativa va fi luată de noi.

Suntem datori, cei cari suntem azi în marea armată a slujitorilor școlii, să nu lăsăm ca cele două acte amintite mai sus să treacă neobservate. Ne plângem de lipsă de considerație și noi suntem cei dintâi cari ne desconsiderăm. Caci ce poate fi dacă nu desconsiderare, faptul că de 4—5 ani, învățătorii pensionați sunt dați uitării tocmai de ai lor.

Iată pentru ce am propus în ședința asociației din 3 Ian. a. c. ca asociația să considere ca o datorie a sa, sărbătorirea tuturor colegilor pensionați de câțiva ani încoace. Mai propun ca asociația să intervină la autoritățile școlare ca, cu ocazia sărbătoririi pensionarilor — care trebuie să aibă un cadru cât mai impunător — să li se acorde adrese de mulțumire și să fie proclamați membri de onoare ai învățământului toți pensionarii dela înfăptuirea României întregite. Cei cari au purtat o viață întreagă torța de lumină, cei a căror viață a fost o solie, nu pot fi uitați și asvârliți ca vechituri netrebnice.

Mai mult încă, la aceste serbări să fie de față elevii și elevele din ultimii ani ai școlilor normale din Oradea, pentru a cinsti la un loc cu noi pe cei dintâi pensionari ai noștri. Vor învăța de aci să prețuiască și mai mult pe acei de cari, în multe ocazii, le e rușine. Mulți din ei roșesc când spun că se fac învățători, pentru că n'au avut ocazie să vadă cum trebuie rasplătită și cinstită sfântenia unei vieți de dascal. Căci sfântă a fost viața dascalului ardelen în trecutul nu tocmai așa de îndepărtat. Așa judec eu și cred că nu greșesc.

Comitetul asociației și-a însușit propunerea mea și

urmează să se fixeze programul și data. Bine ar fi dacă s'ar ține înainte de terminarea anului școlar; se găsesc două sărbători alăturate, când să fim cu toții la Oradea și în teatrul frumos al orașului să sărbătorim demn pe „bătrânii” noștri. Fac un apel la colegi, ca fiecare să se gândească la un punct din program, pentruca să dăm acestei sărbătoriri, un caracter de sărbătoare a școlii românești din țara Bihariei.

C. BUNEA.

PARTEA OFICIALĂ

1-1927.

ORDINE CIRCULARE

către toate școlile primare și de copii mici din județul Bihor.

Dupăcum se spune în altă parte a revistei, ne-am decis ca revista să o scoatem cu începere din anul acesta, sub altă formă și în alte condiții.

Domnii diriginți sunt invitați, ca ordinele oficiale publicate în revistă să le înregistreze în registrul de intrare și eșite al școlii, întocmai ca și ordinele primite în plic.

După înregistrare, revista se va trece în inventarul bibliotecii școlare și se va păstra ca atare.

Organele de control se vor convinge de executarea întocmai a prezentului ordin.

Oradea la 14 Ianuarie 1928.

— — —

Nr. 367—1928.

Se pune în vedere celor interesați, că în baza ordinului Nr. 156—1928 al On. Ministerului Instrucțiunii, examenul de definitivat se va ține la 1 Martie 1928.

La acest examen sunt obligați să se prezinte toți acei învățători, cari — indiferent de tipul școlii normale ce au absolvat — la 1 Martie 1928 au trei ani de funcțiune efectivă la școlile primare și de copii mici rurale, precum și învățătorii ajutori, cu titlul provizoriu. Învățătorii cari au dat angajamentul prevăzut la art. 159. din lege, au dreptul să ceară admiterea la acest examen, dacă au doi ani efectivi de funcțiune, în condițiile de mai sus.

În consecință, toți învățătorii cari întrunesc condițiile de mai sus, până la 5 Februarie crt. vor înainta acestui revizorat cererea de a fi trecuți pe tablou. În cerere se va indica numele, școala unde funcționează, starea civilă, școala normală pe care a absolvit-o, anul în care și-a luat diploma, data și numărul ordinului de numire cu titlu provizoriu în învățământ, pedepsele avute și pentru a căteaoară se prezintă la examen. La cereri se vor anexa copiiile proceselor verbale de toate inspecțiile avute dela începutul funcțiunii precum și o declarație scrisă că alte inspecții, decât cele pentru cari prezintă copiile, n'a avut. Copiile proceselor verbale vor fi prevăzute cu sigiliul școlii.

Cererile intrate după termenul de mai sus și acele cari nu vor întruni condițiile de mai sus, nu se vor avea în vedere, și cei neglijenți vor fi considerați ca neprezențați și respectiv, ca respinși.

Candidații trebuie să fie prezenți în dimineața zilei de 1 Martie 1928 la școala normală dela reședința județului.

Trecerea la altă comisiune nu se admite, rămânând, ca ulterior să se comunice școala normală unde se va ține examenul pentru învățătorii din acest județ.

Acei învățători cari nici la al treilea examen n'au obținut media de cel puțin șapte (7.00), sau absentează a treia oră nemotivat, încetează în mod obligatoriu de a mai face parte din corpul didactic. În consecință se atrage atențiunea învățătorilor, cari la 1 Septembrie 1924 n'au avut trei ani de funcțiune, că sunt obligați să se prezinte la examen de definitivat acum în sesiunea din Martie crt. pentruca nu cumva să-și pierdă dreptul de a mai funcționa ca învățători.

Învățătorii detașați în județul Bihor din alte județe, vor face examenul la școala normală din reședința județului unde sunt titulari, deci să se îngrijească din vreme de înaintarea cererii.

Oradea la 14 Ianuarie 1928.

Nr. 67—1928.

În baza ordinului Nr. 174166—927, al On. Minister și 13690 - 927 al On. Inspectorat vi face cunoscut că: „Direcțiunea generală a poștelor, telegrafelor și telefoanelor ne încunoștințează că unele din autoritățile pendinte de acest minister și mai cu seamă învățătorii, depun la oficiile postale, recomandate, plicurile oficiale, pe cari le au de expediat, deși nu în toate cazurile conținutul lor necesită această măsură. Datorită acestui fapt, numărul plicurilor recomandate, prezintate la toate oficiile din țară, este prea mare,

ceace provoacă o întârziere în expedierea corespondenței și în acelaș timp reclamă un număr mai mare de funcționari la poștă.

Se pune deci în vedere atât învățătorilor cât și Comitetelor școlare să nu mai predea ca recomandate plicurile oficiale, decât numai strict acea corespondență, care eventual, pierzându-se, nu s'ar mai putea reface depe actele aflate în dosare.

Direcțiunea generală P. T. T. ne încunostiințează că a luat măsuri severe ca și corespondența simplă oficială să fie manipulată și predată cu toată atenția, la destinație.

Oradea, la 13 Ianuarie 1928.

Revizor școlar: **Coroiu.**

	INFORMAȚIUNI	
--	---------------------	---

Tuturor colegilor, colaboratorilor și cetitorilor noștri, le dorim an nou fericit și bun.

* * *

Ministerul Instrucțiunii a făcut o nouă repartizare a d-lor inspectori generali, mai ales în urma nouilor numiri făcute, împărțindu-i pe regiuni. Regiunea Oradea și Timișoara are inspector general pe dl *Gheorghe Stoinescu*. Suntem mândri, că dl inspector general Gh. Stoinescu și-a ales tocmai regiunea noastră. DSA este un bun cunoscător și înțelegător al situației regiunii noastre, având fericirea de a-l avea în mijlocul nostru încă din anul 1922.

Îi recomandăm dlor colegi ca pe cel mai vechiu organ de control, neobosit muncitor și sufletul învățământului din țara noastră.

Să dea Dumnezeu, ca prin sfaturile înțelepte și renumita D-Sale recunoscută de dascăl adevărat, să ne conducă mulți ani cu deplină sănătate.

* * *

Spor la salarii. Se știe, că prin legea armonizării salariilor, acestea urmau să fie majorate cu 1 Iunie 1927. Având în vedere însă situația financiară a țării, noul spor de leafă nu s'a putut da în întregime, ci s'a dat numai 80% din acel spor dela 1 Iunie 1927. Acum,

în bugetul statului pe 1928 s'a prevăzut și restul de 20% și acesta urmează să se dea cu începere dela 1 Ianuarie 1928, îndată ce bugetul va fi votat și promulgat.

* * *

Pensionări. În urma legii generale de pensii, învățătorilor li s'a asigurat o bună pensie pentru bătrânețe. Este bine așa, pentru că doar' munca învățătorului este una din cele mai grele și de importanța ei trebuie să-și dea seama toată lumea.

În județul Bihor au fost pensionați pe data de 1 Octomvrie 1927 învățătorii Ioan Horvath, Constantin Marușca, Alexandru Cucu, Traian Mureșan, Ioan Muth din Oradea și Eugen Papp din Tețche, iar pe 1 Ianuarie 1927 Petru Vlaicu din Vadu Crișului, Ștefan Tulvan din Tinând, Ioan Mudura din Fancica, Vasile Sala din Șuștiu, George Rugea din Cusniș.

Fiecare din acești învățători a servit peste 35 ani, deci pensia este binemeritată.

Le dorim, că bunul Dzeu să le dea sănătate și putere, ca să se bucure mulți ani de odihna binemeritată.

* * *

În legătură cu chestiunea pensionării ținem să atragem atențiunea acelor învățători, cari au funcționat și înainte de 1919 Oct. 1, ca să-și păstreze bine livretul de membru al fondului de pensie unguresc, apoi livretul cu care primeau subvenția de stat, precum și orice alte acte în legătură cu leafa, întrucât la pensionare este neapărată nevoie de ele. Anume, la cererea de pensionare trebuie anexat un certificat de leafa de bază de care a beneficiat învățătorul chiar dela începutul funcțiunii sale și aceasta se poate stabili numai din actele menționate mai sus. Întru cât nu le-ar avea, încă de pe acum să ceară dela percepția respectivă un extras de conturi din cartea principală a fondului de pensii.

* * *

Numărul prezent al revistei se trimite la adresa tuturor școlilor din județ. Costul abonamentului se va plăti de către Comitetele școlare în sarcina bugetului pe 1928, în care scop în bugete se va prevedea suma corespunzătoare la cheltuieli. Pentru ca apariția revistei să nu sufere întârziere, abonamentul s'a reținut pe anul întreg dela d-nii învățători, urmând, ca d-lor să încaseze suma dela Comitetul școlar. În acest scop, acestui număr i se atașează chitanța referitoare.

Întrucât d-nii învățători doresc s'o aboneze și personal, vor

trimite prin mandat postal costul abonamentului (lei 200) și li se va trimite revista și la adresa personală.

Ne place a crede, că majoritatea învățătorilor va avea dorința de a avea colecția revistei în biblioteca proprie.

* * *

Propaganda culturală. Din rapoartele sosite la Revizorat și informațiile ce le avem, se constată, că învățătorii noștri au răspuns cu însuflețire la chemarea D-lui Ministru al Instrucțiunii referitor la propaganda culturală la sate. Șezătorile culturale devin din ce în ce adevărate manifestații de însuflețire românească.

Astfel de manifestații frumoase au fost și în zilele de 26 Decembrie și 1 Ianuarie la școala primară din *Rontdu*, unde sala de clasă a școlii n'a fost destul de încăpătoare pentru sătenii dornici de a asculta frumoasele recitări, cântări și teatrul jucat de micii elevi și instructivele conferințe ale harnicului învățător *Teodor He*.

* * *

† **Valer Branice** fost profesor și ziarist a încetat din viață zilele acestea. Decedatul a fost unul dintre fruntașii luptelor naționale pe vremurile de restriște. Ziarul „Drapelul” dela Lugoj, redactat de decedatul luptător, a fost una din flamurile vii, cari au ținut treaz sentimentul național în sufletul românilor bănățeni.

L'am văzut lăcrimând de bucurie la Alba-Iulia la 1 Decembrie 1918 și am avut fericirea de a fi modest colaborator la resortul instrucțiunii în Sibiu, unde orgauizase învățământul românesc în Ardealul unit cu patria mamă.

* * *

Radiofonia și pedagogia. D. Chamoux, profesor la liceul din Chartres, a făcut o serie de experiențe radiofonice cu privire la pedagogie. Aceste experiențe s'au făcut în curs de un an, după care d. Chamoux a comunicat universității rezultatele anchetei sale. Bine înțeles, că elevii interni au găsit foarte plăcută această inovație, care le aducea puțină distracție.

S'a constatat, cu regret, că predarea limbilor străine n'a câștigat nimic prin radiofonie. O „mică minoritate” s'a interesat de muzică. Dar în schimb, aproape toți elevii au declarat, că au găsit nepus de interesante cursurile pur literare. D. Chamoux e de părere că acest mijloc ar trebui introdus în toate școlile.

* * *

Un dar original a fost oferit M. S. Regelui Mihai, de către d. C. Ș. Făgețel, deputat de Dolj.

În atelierele editurii „Ramuri”, pictorul Mîrcea Otarian a lucrat un abecedar după manualul institutorilor Stoica și Pucheanu, cu toate desenele în aquarelă.

De o desăvârșită execuție tehnică, având portretul M. Sale lucrat în peniță, abecedarul are pe coperta din față încrustată o țesătură oltenească, alături de monogramul și coroana regală în aur. Acest unic și minunat exemplar de artă a fost dăruit M. S. Regelui Mihai, care, după cum se știe, este în clasa I-a cursului primar.

* * *

Bugetul ministerului instrucției. Proiectul de buget al ministerului instrucției pe anul 1928 se prezintă cu cifra totală de 4.732.289.000 lei față de 4.001.000.000 lei, și 588.000.000 lei sporul de scumpete din anul trecut; deci bugetul viitor are un plus de 143.289.000 lei.

Acest plus cuprinde 119.934.608 lei la personal și 23.354.392 la material.

La învățământul primar, bugetul personalului a crescut cu 67.005.133 lei de oarece s'au înscris 1644 de posturi noi de învățători, conducători și maestre la școli primare.

La învățământul normal primar, creșterea este de 3.384.500 lei, proveniți din noi sporuri de gradații, completări de posturi administrative la școlile normale, precum și prin înființarea școlii normale din Timișoara.

La învățământul secundar creșterea este de 3.619.900 lei proveniți din sporuri, gradații, clase noi etc.

La învățământul profesional bugetul este crescut cu 35.832.137 lei proveniți din înființarea a patru școli profesionale de fete la Hăteeg, Hunedoara, Brașov și Balcic și din înființarea a 21 de școli de meserii, menaj și țesătorie.

La învățământul superior creșterea este de 4.980.312 lei proveniți din salarii și sporuri aferente etc.

Din datele de mai sus se vede că sporul de 143.189.900 lei cu care se prezintă bugetul din anul viitor, reprezintă gradațiile, compectarea cadrelor la școlile în curs de dezvoltare etc.

Starea actuală a bugetului, nu a permis ca se facă față tuturor nevoilor cerute de dezvoltarea învățământului nostru.

Multe din aceste nevoi, în special continuarea construcțiilor școlare și completarea dotării diferitelor instituțiuni, vor trebui să fie satisfăcute prin credite extraordinare ca și în anii trecuți.

* * *

Locuințe pentru membrii corpului didactic. Ministerul instrucțiunii lucrează la întocmirea unui proiect de lege pentru creșterea unei direcțiuni, pe lângă Casa de credit și ajutor a corpului didactic, care să se ocupe, în mod special, cu rezolvarea problemei locuințelor pentru membrii corpului didactic de toate categoriile.

În același scop dl. dr. C. Angelescu, ministrul instrucțiunii, a prevăzut în viitorul buget o sumă de 8 milioane. Această sumă, la care se va adăuga și cota convenită ministerului instrucțiunii din cele 100 de milioane prevăzute în bugetul general al statului pentru construcțiuni de locuințe la funcționari, va forma fondul pentru începerea construcțiilor, în chiar primăvara viitoare.

Proiectul de lege va fi adus, cât de curând în dezbaterile Parlamentului.

El prevede, în primul rând, acordarea posibilităților materiale pentru construcții de locuințe celor cari au deja teren.

Intrucât, însă, cea mai mare parte dintre membrii corpului didactic n'au terenul necesar, Ministerul de instrucțiune studiază posibilitățile de construcție a unor mari cladiri cu apartamente separate și care să poată fi plătite prin anuități.

Pentru sprijinul inițiativei ministerului, Casa de credit și ajutor a corpului didactic va finanța, în limita creditelor disponibile, ca și până în prezent, pe toți membrii săi, cari vor dori să se folosească de dispozițiunile viitoarei legi.

* * *

† **IOAN POP.** Crescut în spiritul creștinesc al Bisericii române, Ioan Pop, învățător-director pensionar, împlinindu-și datoria a grăit și dânsul cu cuvintele Mântuitorului: „Lăsați copiii să vină la mine...!” Cea mai mare fericire în viața școlară a avut-o când s'a văzut încunjurat de mulțimea micuților săi școlari, pe cari i-a iubit atât de mult. L-au iubit și l-au cinstit și dânsii, par'c'ar fi înțeles că acest bun părinte al lor, zi cu zi desprinde câte o schițe din sufletul său larg și nobil, să o sădească în sufletul lor, ca să facă dintr'ânșii oameni cu minte luminată și cu voință curată. A crescut fii credincioși bisericii, pe care a servit-o și în strană, și a dat fii harnici și conștientoși neamului, pe care l-a servit ca învățător mai mult decât 40 de ani.

Cruda și nemiloasa boală l-a luat chiar dela catedră și tot mereu i-a gătit calea spre locul unde nu este durere, nici scârbă, nici suspinare, ci viață fără de sfârșit. Inmormântarea a avut loc Mercuri, la 21 Dec. 1927, Asistat de preoții V. Barbul și I. Muth,

actul religios l-a savârșit S. S. canonicul Dr. Grigorie Pop, carele prin panegiricul rostit, a arătat contribuția defunctului ca învățator, la pregătirea și realizarea operei mari a întregirii neamului. -- Cuvinte de ultim salut i-s'au adresat de Dl. I. Barbulescu, din partea Asociațiunii, și de Dl. Al. Mureșan, din partea colegilor pensionari.

Odihnească în pace!

POSTA REDACȚIEI

Mai multora. Vă plângeți, că vi se fac rețineri pentru „Casa învățătorilor”. Cu multă durere trebuie s'o spunem, că regretăm faptul, că nu înțelegeți scopul măreț al acestei instituții, care este, ca să ușureze învățătorilor întreținerea copiilor lor la școlile secundare și superioare din Oradea. Dacă ați fi luat parte la adunarea generală a Asociației, ținută în vara anului trecut în Oradea și ați fi văzut însuflețirea cu care s'a votat noua contribuție, de sigur n'ați zice nici un cuvânt. Argumentul, că și așa nu veți beneficia de foloasele ei, nu este demn de un învățator.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Redactori:

P. Coroiu și C. Bunea

Revista apare lunar, cu excepția lunilor
Iulie și August.

Abonamentul anual:

**Pentru autorități și instituții 250 Lei,
pentru învățători 200 Lei.**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

D-nii autori și editori care doresc să li se anunțe în
revistă apariția lucrărilor sau publicațiilor, sunt
rugați să trimită câte un exemplar pe adresa
revizoratului școlar.

Manuscrisele să fie scrise cleș și numai
pe o pagină o hârtie.

Orice corespondență privitoare la revistă,
se va adresa la revizoratul școlar,
menționându-se aceasta
în adresă.